

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, 1680

108. An detur parvitas materiae excusans ab incursione irregularitatis propter accelerationem homicidij ex delicto? Et notatur, quod qui alium inebriat, non est irregularis, quamvis illa deindè ebrius ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76372)

existimare. Et quidem omnes istæ tres sententiæ probabiles esse existimo.

5. Nota etiam hic obiter, Gibalinum ubi supra *conferat. 12. num. 33.* & Henriquez docere etiam contra me, non esse irregularem, qui non potuit dissuadere fecerit abortum, cuius ipse prius auctor fuerat, nam ait ipse, causa dicti abortus tunc causa est sola malitia ejus feminæ, non consilium ipsi datum, quod revocatum est, & impeditum ne fieret; cum enim sit causa moralis, & non physica; activitas impediri potest; nam revocatio consilij impedit irregularitatem. Sed nostram sententiam sustinet etiam Palaeus ubi supra *num. 4.* & Cornejo loco citato, Gibalini tamen, & Henriquez opinio sua non caret probabilitate.

RESOL. CVII.

Quidam consilium dedit cuidam, qui jam determinatus erat Petrum occidere, sed ex dicto consilio citius occidit, queritur, an incurrit irregularitatem?

Et inferitur non incidere in casum reservatum, si quis dedit consilium ad homicidium alicui parato homicidium facere, licet ex illo consilio postea libentius, & citius homicidium commiserit. Ex par. 8. tract. 7. & Misc. Resol. 92.

Respondent aliqui negativè, nam, ut ex consilio circa alicujus necem quis incurrat irregularitatem, aliquæ conditiones sunt necessariæ.

1. *Prima*, ut homicidium verè consilio imputetur, hoc est, ut ejus fiat, nam si is, cui consilium tribuitur, non ab eo ad faciendam cædem, sed impellatur aliunde, hoc est, ab infesto sibi in interfectum odio, vel alia quapiam causa simili, erit ab irregularitate liber consulens. Portellus *n. 12.*

3. *Secunda conditio* est in eo, ut qui consilium recipit, antea per se ipse, de necando homine consilia minime ceperit, nam id sibi constitutum si fuisset, certumque, ab hac poena immunis foret, Hurtado *de regul. disp. 2. diff. 6. n. 20.*

4. Causa est, quod tunc non sit consulens homicidij, quoad substantiam, vera causa, quam in sententiam iure D. Antonin. *par. 1. tit. 12. §. 12.* Lessius *lib. de iustit. cap. 1. §. 2. dub. 2. num. 6.* non cum ergo irregularitas, quæ homicidij facti fuit, poena afficit.

5. At habet (inquies) à consulente interfecto, ut hæc sit numero, non illa, aut alia, deinde ut citius, ut inhumanius, ac crudelius illata fuerit, est ei; ergo ut causæ imputanda, non alteri.

6. Antecedente concessio, neganda est consequentia, ejus non admittenda est hæc causa, quod etsi consulens causa tunc sit distincti numero actus, non tamen in homicidium, quoad substantiam, influat, sed quoad modum dumtaxat, si qui sibi dari consilium patitur, ita erat animo comparatus, affectusque ante illud auditum, ac receptum, ut ipse sine illo rem confecturus esset. Et hæc omnia docet etiam Baumius in *Theol. mor. par. tract. 11. q. 27.* Confirmantur supradicta ex doctrina Lupi *de cas. reserv. p. 2. cas. 8. num. 12.* & Mazuchelli *disp. 2. cap. 18. q. 2. num. 37.* asserentium non incidere in casum reservatum si quis dedit consilium ad homicidium alicui parato homicidium facere, licet ex illo consilio postea libentius, & citius homicidium commiserit.

RESOL. CVIII.

Andetur parvitas materis excusans ab incurfione in

regularitatis propter accelerationem homicidij ex delicto.

Et notatur, quod qui alium inebriat non est irregularis, quamvis ille deinde ebrius alium occidat, aut muliet, nisi provideat illud periculum. Ex p. 11. tr. 6. & Misc. 6. Ref. 49.

§. 1. **Q** Vis v.g. erat jam firmatus occidere Petrum nocte sequenti, Palaeus verò fuit causa, ut citius tale homicidium committeret Petrus, queritur an incurrit in irregularitatem? Hunc casum invenio petra tractatum à docto Gaspare Hurtado Societatis Iesu *de iust. & iure disp. 3. diff. 7.* ubi me citato sic asserit: Est ergo difficultas, an si executor damni, illud absolute illaturus, v.g. occisurus Petrum, ut furaturus rem aliquam absque aliqua cooperatione ex dictis sex, non tamen eodem modo, quia cooperatio conduxit, ut citius fieret ab executeore, vel facilius, vel crudelius, vel animosius, vel alacrius, an tunc sic cooperans positive aliquo modo ex sex dictis teneatur ad restitutionem damni executioni mandati?

2. Cajet. *quæst. 62. Sol. lib. 4. q. 7. art. 3.* Petrus Navar. *lib. 3. cap. 4.* Vasquez *cap. 9. §. 1. dub. 1.* & Bonacina *disputat. 1. quæst. 2. punct. 7.* partem affirmativam tuerentur (quæ etiam aliquando mihi arrisit) quia tunc verè cooperatur aliquomodo ad damnum, imò aliquando ad actum damnificationis numero distinctum.

3. Adrianus verò in *4. quæst. 2. de rest. Anton. 2. p. tit. 2. c. 12. §. 12.* Lessius *c. 13. dub. 2.* Becan. *de rest. q. 35.* Layman *lib. 3. tract. 2. cap. 5.* & Diana *tract. 5. ref. 84.* partem negativam tradunt, & merito, quia tunc cooperatur non censetur moraliter causa substantiæ damni, seu cooperatur ad damnum quoad substantiam, quia quoad eam etiam absque ea executor erat, verbi gratia occisurus eandem personam, aut furaturus centum ejusdem personæ, sed tantum censetur cooperari ad damnum, vel quoad modum, vel quoad circumstantiam, vel quoad hunc actum numero distinctum: imò quoad alium modum, vel quoad aliam circumstantiam, etiam fieret ab ipso executeore absque dicta cooperatione, ex quo constat ad rationem adversariorum.

4. Et ob eandem rationem, qui nullo modo ex sex dictis censetur cooperari ad homicidium quoad substantiam, quia scilicet etiam erat committendum ab executeore absque cooperatione illius non incurrit irregularitatem, ut dicimus *tract. de irreg. d. 1. diff. 6.* quia scilicet tunc moraliter non censetur cooperari ad homicidium, quoad substantiam: qui est verum, quamvis sit causa, ut homicidium fiat citius, si parum citius fiat nempe duabus horis antea, quia brevis acceleratio mortis moraliter non censetur homicidium, saltem respectu mediæ cooperantis: bene tamen censetur, quando acceleratio est notabilis, nempe viginti, & quatuor horis antea, & idè tunc cooperans ad eam notabilem celeritatem sit irregularis.

5. Sed non gravabor hic apponere verba Caspensis in *Cur. Theol. tom. 2. tract. 18. disp. 1. sect. 9. §. 2. num. 98.* ubi sic ait: Sed quid si Petrus sit paratissimus occidere Joannem die Iovis, & Franciscus roget, & instet ut occidat illum die Martis, tenebitur ne Franciscus restituere sicut Petrus? Affirmant Doctores secundæ sententiæ, quia sunt causæ totius actionis, ut hic & nunc exercetur: neque potest esse causa accidentium mortis, qui non sit etiam causa substantiæ ipsius mortis. Censeo tamen cum eodem Lessio non teneri Franciscum restituere damna illata ex substantia mortis Joannis, sed tantum illa damna, quæ nata sunt ex anticipatione mortis illius. Ratio est, quia quod est causa ut differatur mors alicujus per tres dies,

Sup. hoc in Ref. præterita & lege doctrinam Ref. not. seq.

Quæ nunc est in tom. 8. tr. 7. Ref. 27. signanter §. Notandum est etiam, & in aliis ejus not.

